

Kampen for kvinners rettigheter er ikke over

Taler

Helga Pedersen

Dato

11 juni 2013

Omstendigheter

Innlegg i Stortinget på Stemmerettsjubileet

1 Kampen for allmenn stemmerett var både kvinnekamp og klassekamp. Alle mennesker over en viss alder skulle få være med å bestemme i samfunnet - ikke bare formuende menn.

5 Noen av de spørsmålene det har vært mest strid om i nyere norsk historie, knytter seg til kvinners frihet og rettigheter: kvinners stemmerett, kvinners rett til å gifte seg med hvem man vil, kvinners rett til å bestemme over egen kropp, kvinners yrkesdeltakelse og kvinnelige prester og biskoper, for å nevne noen temaer som har vakt stort engasjement.

10

I dag feirer vi at både kvinner og menn i 100 år har kunnet delta i demokratiet ved å bruke stemmeretten. Dette var et viktig gjennombrudd i kampen for kvinners frihet, og en forutsetning for de andre frihetene kvinner har fått. Det å være økonomisk uavhengig er helt grunnleggende for å kunne ta selvstendige valg i livet. For de fleste i Norge er det en selvfølge. Det henger bl.a. sammen med at norske kvinner er i jobb. Det store flertallet av kvinner mellom 20 og 64 år er i lønnet arbeid. Måten vi har organisert oss på i Norge, med et sterkt trepartssamarbeid og en arbeidsmiljølov som verner om arbeidstakernes mulighet til å kombinere arbeid og familieliv, er en del av den grunnmuren som gjør det mulig.

20

Retten til å bestemme over egen kropp gjennom tilgang på prevensjon, retten til selvbestemt abort og muligheten for assistert befruktning har vært med på å forandre kvinners liv. Utviklingen av velferdsstaten og det sosiale sikkerhetsnettet vi har i Norge, går også hand i hand med kvinners frigjøring, fordi det ligger stor frihet i det å være trygg. Når det ikke lenger er en ulykke å «havne i ulykka», henger det sammen med at holdningene våre har endret seg -

25

30 heldigvis. Men ikke minst henger det sammen med at velferdsstaten stiller opp
for barnefamiliene, uansett hvordan de er sammensatt.

Stemmerett, økonomisk selvstendighet, retten til å bestemme over egen kropp,
sosial trygghet - det er norske kvinners fire friheter. Store ting har skjedd på 100
år, men kampen for kvinners rettigheter er ikke over. Vi har enda ikke oppnådd
35 likestilling. Vi har et kjønnsdelt arbeidsmarked. Kampen for likelønn og mot
ufrivillig deltid må fortsette. Vi ser også at kvinner har færre maktposisjoner i
samfunnslivet og næringslivet enn det menn har. Det er få kvinner som leder de
store aksjeselskapene og de mellomstore bedriftene, og selv om 40 pst.-regelen i
ASA-styrene har bidratt veldig positivt, er det fortsatt et underskudd på kvinner
40 i mange bedriftsstyrer og konsernledelser. For mange kvinner som burde ha spilt
i næringslivets eliteserie, er henvist til fjerde divisjon. Vi har fortsatt en jobb å
gjøre for bedre maktfordeling og økt deltakelse for kvinner i næringslivet, og for
å rekruttere flere menn til å jobbe i barnehager og på sykehjem.

45 Dessverre lever det også kvinner i undertrykkende forhold i dagens Norge -
kvinner som ikke får lov til å jobbe eller til å ta utdanning, kvinner som ikke får
lov til å gifte seg med dem de vil, kvinner som blir utsatt for vold og overgrep
der de burde vært aller tryggest, nemlig hjemme. Dette er frihetsberøvelse, og
det må vi som samfunn bekjempe.

50 For 200 år siden handlet det om å etablere demokratiske rettigheter for
mannlige borgere. For 100 år siden fikk kvinner de samme rettighetene. I dag
dreier det seg bl.a. om å få flere innvandrere, særlig kvinner, til å delta i vårt
demokrati. Demokrati, deltakelse og likestilling handler til syvende og sist om
55 muligheten den enkelte av oss har til å leve det livet vi ønsker å leve.

Dagen i dag er historisk, men historien om kvinners rettigheter og deltakelse i
det norske samfunnet skrives ikke ferdig i dag. Hvordan historien skal fortsette,
skal velgerne ta stilling til i september.

60 Gratulerer med dagen!

Kilde
www.stortinget.no

65 **Emner**
1913, Demokrati, Innlegg i Stortinget, Jubileumstale, Kvinner, Kvinnesak, Stemmerett, Stemmerettsjubileet

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/kampen-for-kvinneres-rettigheter-er-ikke-over>

70

75

80

85

90

95

100

105